

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA

DLA KLASY IV

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- Zna treść lektur wskazanych przez nauczyciela, identyfikuje ich bohaterów i najważniejsze wydarzenia
- Rozpoznaje proste intencje nadawcy, np. pytanie, prośbę, odmowę, przeprosiny.
- Wskazuje najważniejsze informacje w odpowiednich akapitach przeczytanego tekstu, zwłaszcza w dosłownej warstwie i wyrażone wprost.
- Rozumie ogólny sens czytanych utworów.
- Stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu.
- Zna podstawowe zasady dotyczące pisowni ó – u, rz – ż, ch – h.
- Dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu.
- Zna podstawowe zasady układu graficznego listu prywatnego, dialogu, ramowego planu i z pomocą nauczyciela je zapisuje.
- Zapisuje kilkuzdaniowe opowiadanie odtwórcze.
- Za pomocą kilku prostych zdań tworzy opis przedmiotu, zwierzęcia, postaci.
- Zna cechy baśni, podaje przykłady elementów fantastycznych.
- Wyodrębnia komiks, film i spektakl spośród innych przekazów i tekstów kultury
- Recytuje utwór poetycki.
- Rozpoznaje rzeczownik, przymiotnik i czasownik.
- Odmienia przy pomocy nauczyciela rzeczownik przez przypadki, czasownik przez osoby, liczby, czasy i rodzaje.
- Rozróżnia zdania oznajmujące, pytające, rozkazujące.
- Wie, na jakie pytanie odpowiada orzeczenie i podmiot.
- Wyróżnia głoski, litery i sylaby.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:

Kształcenie literackie i językowe

- Zna treści lektur, wypowiada się na ich temat, omawia elementy świata przedstawionego
- W wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad poprawnościowych w zakresie budowy zdań, precyzyjnego stosowania poznanego słownictwa i ortografii.
- Stosuje podstawowe zasady ortografii dotyczące pisowni ó – u, rz – ż, ch – h i interpunkcji, odróżnia nazwy własne od pospolitych i potrafi zastosować odpowiednie zasady dotyczące pisowni wielką literą.
- Udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych.

- Samodzielnie zapisuje dialog.
- Tworzy ramowy plan wypowiedzi.
- Pisze krótkie opowiadanie odtwórcze i twórcze, dba o następstwo zdarzeń
- Stosuje co najmniej trzy akapity jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie, zakończenie)
- Na ogół zachowuje estetykę zapisu wypowiedzi
- Tworzy logicznie uporządkowany opis przedmiotu, miejsca, postaci, zwierzęcia.
- W liście prywatnym, dialogu, zaproszeniu stosuje odpowiedni układ graficzny.
- Redaguje zaproszenie, przepis kulinarny, ogłoszenie.
- Odczytuje sens utworów na poziomie dosłownym.
- Odróżnia autora od osoby mówiącej w utworze.
- Określa i nazywa elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia.
- Wskazuje cechy baśni i legendy w utworze.
- Zna pojęcia: gra aktorska, dekoracja, kostiumy, rekwizyty, inscenizacja, scena, widownia, próba.
- Rozpoznaje elementy wiersza: wers, zwrotka, rym, refren.
- Potrafi wskazać w tekście epitet, porównanie, uosobienie.
- Odróżnia postaci i wydarzenia realistyczne od fantastycznych.
- Recytuje utwór poetycki, oddając jego ogólny nastrój i sens.

Nauka o języku

- Rozróżnia rzeczownik, czasownik, przymiotnik i przysłówki.
- Odmienia rzeczownik przez przypadki.
- Odmienia czasownik przez osoby, liczby, czasy, rodzaje.
- Określa formę gramatyczną czasowników, rzeczowników, przymiotników.
- Zna alfabet. Rozróżnia samogłoski i spółgłoski.
- Dzieli wyrazy na głoski, litery, sylaby.
- Wskazuje i nazywa zdania oznajmujące, pytające, rozkazujące.
- Potrafi wskazać w prostym zdaniu orzeczenie i podmiot.
- Stosuje wiedzę językową w zakresie słownictwa (wykorzystuje wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne w tworzonym tekście, tworzy rodzinę wyrazów)

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:

Kształcenie literackie i językowe

- Zna treść lektur wskazanych przez nauczyciela, wypowiada się na temat świata przedstawionego, poruszanych problemów, charakteryzuje bohaterów
- Układa spójne, uporządkowane pod względem chronologicznym poprawnie skomponowane opowiadanie odtwórcze/twórcze, stara się, aby były one wierne utworowi / pomysłowe, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe, zwłaszcza przysłowki; opowiada z perspektywy świadka i uczestnika zdarzeń.
- Pisze list prywatny, zna i stosuje odpowiedni układ graficzny
- W sposób spójny i uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, ilustrację, stosując słownictwo służące do formułowania ocen i opinii,

emocji i uczuć.

- Stosuje akapity jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi
- Przedstawia własne zdanie, udziela informacji w formie krótkiej wypowiedzi.
- Uczestniczy w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami.
- Charakteryzuje i ocenia bohaterów.
- Wyjaśnia znaczenie dosłowne i przenośne wyrazów.
- Stosuje poznane zasady ortografii dotyczące pisowni ó – u, rz – ż, ch – h i interpunkcji oraz potrafi je zastosować w sytuacjach nietypowych (np. wykorzystać wiedzę o wyrazach pochodnych i rodzinie wyrazów)
- W wypowiedziach stosuje poprawne formy gramatyczne rzeczownika, przymiotnika, czasownika.
- W tekstach świadomie stosuje wyrazy bliskoznaczne.
- W wypowiedziach gromadzi wyrazy określające i nazywające cechy charakteru na podstawie zachowań i postaw.
- Układa życzenia, zapisuje przepis, instrukcję, ogłoszenie.
- Dostrzega błędy ortograficzne i interpunkcyjne w tworzonej wypowiedzi i je poprawia
- Czyta płynnie, stosując zasady prawidłowego przestankowania.
- Odnajduje w utworze poetyckim epitety, przenośnie, porównania, uosobienia, obrazy poetyckie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, objaśnia ich funkcję
- Recytuje utwór poetycki, dokonując jego interpretacji głosowej
- Poprawnie sporządza plan ramowy.
- Zna cechy baśni, legendy, komiksu.

Nauka o języku

- Rozróżnia części mowy poznane w klasie czwartej.
- Poprawnie odmienia i stosuje w zdaniach rzeczowniki i czasowniki.
- Poprawnie odmienia przymiotniki.
- Wyróżnia w zdaniu podmiot i orzeczenie.
- Układa zdanie pojedyncze i złożone.
- Rozróżnia głoskę, literę, samogłoskę i spółgłoskę.
- Poprawnie dzieli wyrazy na litery, głoski i sylaby.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz:

Kształcenie literackie i językowe

- Wykazuje się bardzo dobrą znajomością lektur wskazanych przez nauczyciela, poprawnie wypowiada się na temat ich świata przedstawionego, samodzielnie charakteryzuje i ocenia bohaterów, opowiada o wydarzeniach w porządku chronologicznym
- Komponuje poprawne pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, fleksyjnym, składniowym wypowiedzi o przejrzystej, logicznej kompozycji z uwzględnieniem akapitów.
- Uzasadnia własne zdanie, podaje odpowiednie przykłady, np. z lektury.
- Udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych pod względem konstrukcyjnym i stylistycznym.
- W wypowiedziach związanych z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje

frazeologizmy związane z omawianą tematyką.

- Pisze opowiadanie twórcze, list z perspektywy bohatera, baśń, opis wyglądu postaci, opis krajobrazu, dialog.
- Układa poprawne ogłoszenie, zaproszenie, przepis.
- Samodzielnie sporządza plan odtwórczy i kompozycyjny własnej wypowiedzi.
- Dbą o estetykę zapisu.
- Ma bogaty zasób słownictwa i umiejętnie się nim posługuje.
- Charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich postawy odnoszące się do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość; konfrontuje sytuację bohaterów z własnymi doświadczeniami.
- Wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio i wykorzystuje je w wypowiedzi np. opisującej lub oceniającej postać fikcyjną lub rzeczywistą.
- Odróżnia elementy fantastyczne od realistycznych i rzeczywistych.
- Samodzielnie i sprawnie posługuje się słownikiem ortograficznym.
- Analizuje utwór poetycki, wskazuje w nim epitety, porównania, przenośnie, uosobienia, obrazy poetyckie. Omawia ich funkcje i znaczenie przenośne.
- Omawia i nazywa cechy baśni, legendy, komiksu.
- Płynnie czyta nowy tekst wykorzystując umiejętność poprawnej artykulacji i intonacji, aby oddać sens odczytywanego tekstu.
- Wygłasza z pamięci teksty poetyckie, posługując się pauzą, barwą głosu, stosuje się do zasad właściwego akcentowania wyrazów i intonowania wypowiedzi
- Wzbogaca komunikat pozawerbalnymi środkami wypowiedzi
- Bierze aktywny udział w lekcji.

Nauka o języku

- Rozróżnia biegle rzeczownik, czasownik, przymiotnik i przysłówek.
- Wskazuje różnicę między osobową a nieosobową formą czasownika. Nazywa bezokolicznik.
- Poprawnie stosuje formy czasu teraźniejszego oraz formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego w czasie przeszłym i przyszłym.
- Rozróżnia czas przyszły prosty od złożonego.
- Biegle odmienia rzeczowniki przez przypadki i poprawnie stosuje w zdaniach.
- Odmienia przymiotniki i zauważa zależność form przymiotnika od określonego rzeczownika.
- Wyróżnia poprawnie w zdaniu podmiot i orzeczenie.
- Rozpoznaje zdanie pojedyncze (nierozwinięte i rozwinięte) i złożone.
- Rozróżnia rodzaje zdań ze względu na cel wypowiedzi.
- Biegle stosuje wiadomości z zakresu fonetyki i wykorzystuje je w poprawnym zapisie wyrazów
- Zna podstawowe zasady ortograficzne i potrafi samodzielnie stosować je w praktyce.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:

- Tworzy samodzielne wypowiedzi cechujące się ciekawym ujęciem tematu, poprawną konstrukcją oraz właściwym doбором środków językowych, wykazuje się szczególną dbałością o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową oraz

estetyką zapisu wypowiedzi.

- Odczytuje i wyjaśnia metaforyczny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich. Interpretuje symboliczne treści utworów literackich i plastycznych.
- Czyta ze zrozumieniem na poziomie semantycznym i krytycznym, również teksty spoza listy lektur.
- Wykorzystuje treści zawarte w artykułach, instrukcjach, przepisach, tabelach, schematach i notatkach w tworzeniu własnych wypowiedzi.
- Odczytuje głośno utwory poetyckie i prozatorskie i je interpretuje.
- Proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje zadania o bardzo dużym stopniu trudności.
- Bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach polonistycznych w szkole i poza nią.